

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

**«ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ:
ПИТАННЯ ОСВІТИ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»**

МАТЕРІАЛИ
VIII Всеукраїнської науково-освітньої конференції
з міжнародною участю

27 листопада 2025 року

Харків
НФаУ
2025

На підставі проведеного аналізу можна зробити висновок, що сучасна система аналітичної токсикології в Україні потребує уніфікації організаційних підходів, оновлення методичного забезпечення та підвищення кваліфікаційних вимог до фахівців. Розширення спектра аналітичних методів, зокрема мас-спектрометрії, вимагає стандартизації технологічних процесів і гармонізації діяльності лабораторій відповідно до вимог ISO-17025. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку ефективних навчальних програм, створення національних баз даних контрольованих речовин та оптимізацію системи контролю якості токсикологічних досліджень. Перспективним є також формування інтегрованої мережі токсикологічних лабораторій для оперативного реагування на воєнні та техногенні виклики.

СУЧАСНИЙ КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ АНТИГІПЕРТЕНЗИВНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Пестун І.В., Жадько С.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

fmmqaph@nuph.edu.ua

Проблема забезпечення раціонального застосування ЛЗ, зокрема для лікування артеріальної гіпертензії, є однією з ключових у сучасній системі охорони здоров'я України та світу. Висока поширеність артеріальної гіпертензії, значний соціально-економічний тягар захворювання, недостатній рівень прихильності пацієнтів до призначеного лікування, а також нерівномірна доступність антигіпертензивних препаратів і вплив державних програм та фармацевтичного маркетингу визначають актуальність розробки та впровадження систем раціонального використання ЛЗ.

Метою роботи є розробка і обґрунтування оптимального комплексного підходу до дослідження й моніторингу споживання антигіпертензивних ЛЗ, що дозволяє об'єктивно оцінювати рівень фармакотерапевтичного забезпечення, визначати бар'єри та чинники впливу, а також формувати рекомендації для підвищення раціональності застосування препаратів у національній клінічній практиці. В дослідженні використані методи контент-аналізу, описовий метод, структурно-логічний, узагальнення, групування.

У якості методологічної основи пропонується використання цілісної системи дослідницьких інструментів, яка охоплює: фармакоепідеміологічні підходи із застосуванням міжнародних класифікацій АТС/DDD для уніфікованого кількісного аналізу; когортні, описові, аналітичні та «випадок-контроль» дослідження для визначення закономірностей призначення та споживання; фармакоекономічні моделі (методи «витрати-ефективність», СЕА, «витрати-корисність», СUA, QALY, «витрати-вигода», СВА) для оцінки економічної доцільності лікування; маркетингові опитування й аналіз ринкових даних (дані IQVIA, PharmXplorer) для ідентифікації трендів і структурних зрушень на фармацевтичному ринку; соціологічні дослідження для оцінки комплаєнсу, задоволеності й мотивів відмови від терапії; аналіз електронних медичних записів, реєстрів і Big Data для вивчення реальної клінічної практики; оцінку ефективності державних програм реімбурсації, зокрема «Доступні ліки», а також аналіз логістичних ланцюгів постачання препаратів у різних регіонах. Важливою компонентою є міжнародне порівняння за допомогою методик ВООЗ, OECD і запозичення найкращих практик ЄС.

Обґрунтування цього підходу базується на результатах узагальнень сучасної літератури й аналізу провідних дослідницьких моделей, які показали, що лише комплексний аналіз — із урахуванням епідеміологічних, економічних, організаційних та соціокультурних факторів—дозволяє ідентифікувати прогалини у забезпеченні раціонального застосування антигіпертензивних ЛЗ. Такий підхід дозволяє виявити особливості структури споживання, рівень

доступності, якість дотримання призначених схем лікування, бар'єри ефективної терапії та чинники, що впливають на вибір препаратів у різних сегментах пацієнтів.

Подальші дослідження у цьому напрямку актуальні для розробки деталізованих фармакоекономічних моделей, включаючи аналіз впливу інноваційних технологій та цифрових інструментів (мобільні додатки для моніторингу прийому, електронна медицина), розвитку інтегрованих систем фармаконагляду, а також оптимізації національних політик і адаптації міжнародних стандартів до умов України.

Таким чином, комплексна методологія дослідження споживання антигіпертензивних ЛЗ дозволяє створити науково обґрунтовану базу для подальших стратегічних рішень у сфері забезпечення їх раціонального використання. Об'єднання фармакоепідеміологічного, економічного, ринкового, соціологічного та цифрового аналізу забезпечує максимально об'єктивну оцінку поточних проблем і перспектив розвитку фармакотерапії артеріальної гіпертензії в Україні.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ЗМІНИ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ

Грицик А.Р., Феденько С.М., Феденько В.В.

Івано-Франківський національний медичний університет,

м. Івано-Франківськ, Україна

medfsm@ukr.net

Повномасштабна війна кардинально змінила умови функціонування фармацевтичної галузі України: порушені логістичні ланцюги, зросла потреба у певних групах лікарських засобів (ЛЗ) (антибіотики, анальгетики тощо), одночасно зменшилася платоспроможність населення та зазнали змін державні